

Lucian Boia-Istorie si mit in constiinta romaneasca

In aceasta lucrare, Lucian Boia isi propune sa dezvaluie publicului procesul de mitificare a evenimentelor si personajelor istorice. Pornind de la primii cronicari romani pana la istoricii din perioada de dupa revolutie istoria este personalizata si tratata subiectiv de catre specialisti din motive nationaliste, politice, ideologice sau pur si simplu din dorinta de a legitima un drept.

Cartea este structurata din sapte capitole:

Istorie, Ideologie, Mitologie-capitol in care autorul defineste termenii de istorie si mit dand exemple de mitificari ale evenimentelor istorice din perioada Scolii latiniste pana la comunism;

Originile-in acest capitol sunt prezentate teoriile in numar foarte mare legate de descendenta poporului roman din daci si romani, unele dintre acestea fiind total absurde din cauza nationalismului sau a intereselor politice ale istoricului; Continuitatea- sunt prezentate teoriile despre aria de formare a poporului roman si a limbii romane, teorii care se contrazic unele pe altele tot din motive politice si nationalism exagerat;

Unitatea-in acest capitol sunt prezentate miturile referitoare la dorinta de unitate a romanilor din totdeauna si cum fiecare perioada din istoriografia romaneasca se folosea de un mit al unitatii tuturor romanilor, spre exemplu in perioada comunismului nationalist se facea referire la statul dac condus de Burebista, care a unit triburile dace sub propria-i comanda;_

Romanii si ceilalti-capitol in care se explica atitudinea romanilor fata de straini in diferite perioade si sunt prezentate miturile despre tigani, unguri si evrei;

Principele ideal-in care este prezentata categoria personajelor mitificate, care in diferitele etape ale istoriografiei romanesti, caracterele si faptele personajele istorice, cunosc amplificari deosebite

din motivele politice ale vremii, din tentatia ocuparii unui loc privilegiat in istoria Europei, din patriotism si din dorinta de legitimare a unui conducator din perioada respectiva;

Dupa 1989- acest ultim capitol este dedicat perioadei postrevolutionare care nu a reusit sa inlature influenta comunismului asupra istoriografiei romanesti si care inca se mai ocupa cu mitificarea evenimentelor si personalitatilor istorice din aceleasi motive ca si in celelalte perioade.

Istoria a fost intotdeauna si un instrument de putere, folosit de mai toti politicienii si conducatorii statului roman.

Autorul expune in aceasta lucrare fiecare etapa din istoriografia romaneasca, pornind de la cronicari si secolul al XVII-lea si terminand cu perioada postcomunista. Fiecare etapa este influentata fie de relatiile interne si externe ale statului roman, fie din ideologiile vremii, fie din dorinta de legitimare a unui eveniment, conducator, etc. Discursul istoric si inevitabila sa incarcatura ideologica si mitologica, folosit pentru a manipula populatia sau din patriotism exagerat, este folosit in fiecare perioada si de fiecare politician, partid sau ideologie.

Cele mai multe amplificari si exagerari ale istoriei vin de la inceputul secolului al XIX-lea si pana la sfarsitul sau, o perioada romantica si neprofesionalista a istoriografiei romanesti. Multi politicieni se doreau si mari istorici si din lipsa de documentatie ajungeau sa scrie intregi romane istorice din imaginatie.

Dorinta la inceput de secol XIX era o afirmare pe plan european si spre aceasta directie Mihail Kogalniceanu si Nicolae Balcescu aveau in lucrarile lor ca "romanii in Evul Mediu au fost primii care au avut armata regulata, toleranta religioasa, au adoptat limba nationala in biserici, scoli, cancelarii si sunt primii care si-au scris istoria in limba nationala", (ultimul lucru fiind cunoscut ca romanii si-au scris istoria in romana incepand cu secolul XVII-lea, iar francezul Villehardouin scria istoria Frantei in franceza deja in secolul al XIII-lea). Aceste amplificari nationaliste si falsuri patriotice doreau ca istoria romanilor sa ocupe un loc privilegiat in istoria Europei, in contextul in care in secolul al XIX-lea se producea revolutia de la 1848, se forma statul roman modern, primele reforme importante, prima constitutie, castigarea independentei si se dorea ca Romania sa fie o copie a Frantei in Estul Europei. Asadar in acea perioada se cautau explicatii la intrebarea "de

ce suntem asa inapoiati fata de Vestul Europei?", iar cel mai bun raspuns l-au gasit tot istoricii vremii, cum ca romanii in Evul Mediu s-au sacrificat in fata puhoiului otoman pentru a salva Occidentul, care a cunoscut prosperitate si pace, spre deosebire de romani, care au cunoscut numai razboiul, saracia, foametea. Tot din motivul de prezentare in Apus, a puterii noastre din Evul Mediu si sacrificiul facut de noi, au aparut "capitulatiile" dintre Inalta Poarta si Principatele romane si mitul ca romanii n-au fost niciodata cuceriti de otomani si transformati in pasalac.

Spre sfarsitul secolului al XIX-lea apare scoala critica a "Junimii" care impleteau in scrierile lor nationalismul cu spiritul critic.

Cu toate acestea trecerea de la romantismul istoriografic la aceasta disciplina propiu-zis s-a facut foarte lent. Mari istorici ale acelei perioade sunt D. Onciu, I. Bogdan A.D Xenopol si B.P. Hasdeu care insa tot din lipsa de documentatie si din tendinte patriotice nu se desprindeu de subiectivism.

Prima jumatate a secolului al XX-lea a fost foarte incarcata in materie de critici si pareri istorice din simplul motiv ca acum istoriografia romaneasca se dezvoltase si au aparut istorici competenti precum N. Iorga, P.P. Panaitescu. Cu toate acestea, si acesti istorici, in lucrarile lor isi aratau patriotismul si orientarea politica si tratau unele probleme cu neprofesionalism.

Dupa aceasta perioada a urmat etapa comunista antinationalista care a insemnat schimbarea istoriei dupa placul partidului comunist. Istoria era scisa de oameni incapabili si se promovau propriile lor personaje, uneori fictive avand rolul de a manipula poulatia.

Etapă mai sus amintita se incheie odata cu venirea la putere a lui N. Ceausescu, si cu trecerea la perioada comunista nationalista. Acum domnitorii romani, dar in special dacii Burebista si Decebal sunt promovati prin mituri si legende si nu prin dovezi concrete, iar istoriografia capata influente patriotice cum n-a mai avut pana atunci.

Dupa caderea cominismului in 1989, istoriografia mosteneste aceleasi influente care le-a avut etapa predecesoare, si tot din motive politice si nationaliste istoria este mitificata.

Idea autorului referitoare la etapa postcomunista o consider foarte interesanta si pe deplin adevarata.

Istoricul afirma ca elita Romaniei de acum este formata in anii comunismului si le este foarte greu de a uita manipulariile comuniste si neadevarurile promovate de ei. In anii comunismului adevarata istorie a fost mutilata si transformata intr-o metoda de propaganda a regimului. Aceste minciuni se invata si astazi cu toate ca au trecut 20 de ani de la caderea comunismului, din simplul motiv ca profesorii de azi au fost profesori si in timpul comunismului sau au fost pregatiti de profesori din acea etapa a istoriografie romanesti.